

KLIMAATPLAN

UITDAGINGEN EN AMBITIES

Verantwoordelijke uitgever:

Gemeentebestuur Schaarbeek
Colignonplein • 1030 Schaarbeek • kantoor 2.28
02/244 72 52 • klimaatplan@1030.be
www.1030.be/nl/leefomgeving-milieu/het-klimaatplan

Waarom een Klimaatplan voor Schaarbeek?

Het **Klimaatplan** probeert een antwoord te bieden op de opwarming van de aarde, die ondertussen een feit is en waarvan we de gevolgen nu al ondervinden. Dit fenomeen wordt veroorzaakt door een stijgende concentratie van broeikasgassen (BKG) in onze atmosfeer, voornamelijk CO₂. Helaas is er geen weg terug en moeten we in actie komen om de **temperatuurstijging** en de rampzalige gevolgen ervan te **beperken**: stijging van de zeespiegel, extreme weersomstandigheden, migratie van bevolkingsgroepen, enz.

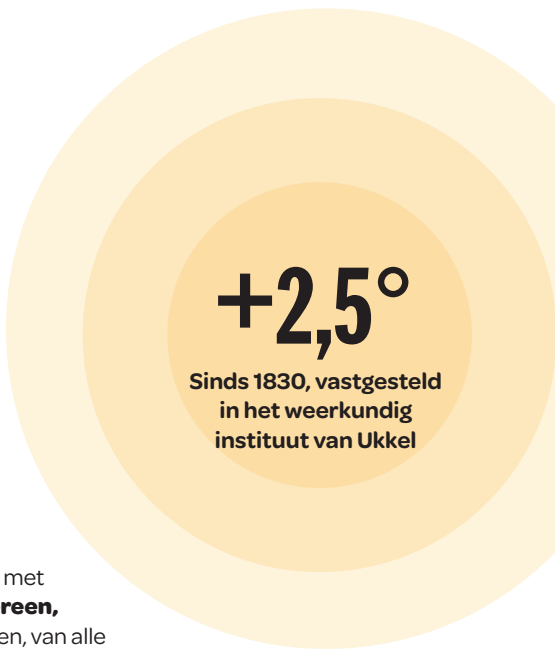
De opwarming van de aarde houdt geen rekening met landsgrenzen en vraagt **inspanningen van iedereen, op alle niveaus**, in alle landen, industrieën, steden, van alle burgers wereldwijd.

Om de klimaatopwarming tegen 2100 tot maximaal 1,5 °C à 2 °C te beperken, heeft de Europese Unie zich een ambitieus doel gesteld: de uitstoot van broeikasgassen tegen 2030 met 55% verminderen (ten opzichte van 1990) en tegen 2050 koolstofneutraal zijn (evenwicht tussen de uitstoot en de natuurlijke opname van CO₂).

Met haar Klimaatplan wil de gemeente, in overeenstemming met deze doelstellingen, ook streven naar een vermindering met 55% tegen 2030.

Het Klimaatplan bestaat uit twee delen: een **diagnose en een actieplan**. Er werd een balans opgemaakt van de emissies voor het hele gemeentelijke grondgebied, net als een analyse van de emissies die specifiek zijn voor het gemeentebestuur. Dat omvat ook een analyse van de specifieke kwetsbare punten van de gemeente: hitte-eilanden, overstromingsgevaar, enzovoort.

Het actieplan, dat **met de hulp van talrijke actoren werd** opgesteld, bepaalt de koers en duidelijke doelstellingen op lange termijn. Het somt ook de concrete acties op om deze doelstellingen te bereiken. Met de goedkeuring en invoering van dit Klimaatplan wil de gemeente Schaarbeek ook haar steentje bijdragen en de **opwarming van de aarde** op lokaal niveau **actief bestrijden**.

+2,5°

**Sinds 1830, vastgesteld
in het weerkundig
instituut van Ukkel**

Wereldwijde uitdagingen met een lokale impact

Hoewel de opwarming van de aarde overal voelbaar is, verschillen de gevolgen naargelang de regio en de plaats.

De **opwarming van de aarde** houdt meerdere bedreigingen voor onze steden in (milieu, gezondheid, comfort, mobiliteit).

Tegelijk met onze **inspanningen om de uitstoot te verminderen**, kunnen wij proberen **te anticiperen op de gevolgen** voor onze woongebieden door onze **infrastructuren en gewoonten aan te passen**.

Oververhitting van straten en gebouwen

Verlies van biodiversiteit

Effecten op de gezondheid

Winter- en zomersterfte, luchtkwaliteit, ziekten (tjgermuggen)

Belemmeringen van de mobiliteit

Vorst, sneeuw, overstromingen, temperaturen > 30° C

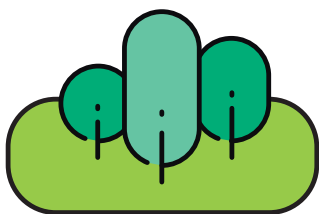
Drinkwater-schaarste

Schaarbeek voorbereiden op de klimaatopwarming

Het klimaat in Schaarbeek is al veranderd en zal blijven evolueren. Op basis van de diagnose die de kwetsbare punten op haar grondgebied identificeerde, heeft de gemeente Schaarbeek drie prioritaire werkteerijnen gedefinieerd: **vergroening, waterbeheer en de strijd tegen de oververhitting van de wijken**.

Om de kwetsbare punten van het grondgebied aan te pakken, zijn er verschillende acties mogelijk. Hier zijn een paar voorbeelden.

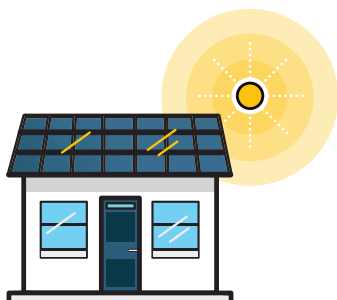
Vergroening stimuleren

De aanleg van groene ruimten in openbare en particuliere ruimten helpt hitte-eilanden tegen te gaan.

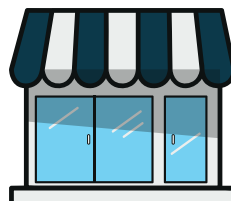
Verbetering van het waterbeheer

De oppervlakte van waterdoorlatende ondergrond kan uitgebreid worden door bij de aanleg van wegen poreuze materialen te gebruiken en zo het risico op overstromingen te beperken.

Verbeteren van daken

Op daken kunnen zonnepanelen gelegd worden en platte daken kunnen worden beplant. Voordelen: regenwaterretentie, CO₂-absorptie en betere thermische isolatie.

Voorkomen van oververhitting in nieuwe en passieve gebouwen

Nieuwe, beter geïsoleerde gebouwen verminderen de uitstoot veroorzaakt door verwarming. In de zomer kunnen deze gebouwen echter te veel warmte opslaan als ze worden blootgesteld aan de zon. Zonwering aan de buitenkant kan dan een oplossing zijn.

De balans van het grondgebied van Schaarbeek

Reductie van de uitstoot van broeikasgassen van 2007 tot 2018 voor het gemeentelijke grondgebied.

We zetten de belangrijkste cijfers uit onze diagnose van de CO₂-uitstoot voor het hele gemeentelijke grondgebied, met inbegrip van bedrijven, particulieren en het gemeentebestuur, even op een rij.

Ten opzichte van het streefcijfer van -55% tegen 2030 werd **tussen 2007 en 2018 al een emissiereductie van -19% waargenomen.**

Dat is te danken aan inspanningen van de inwoners van Schaarbeek. Zij zijn erin geslaagd om met een betere isolatie of efficiënter verwarmingssysteem de **uitstoot van hun woningen met 26% te verminderen.**

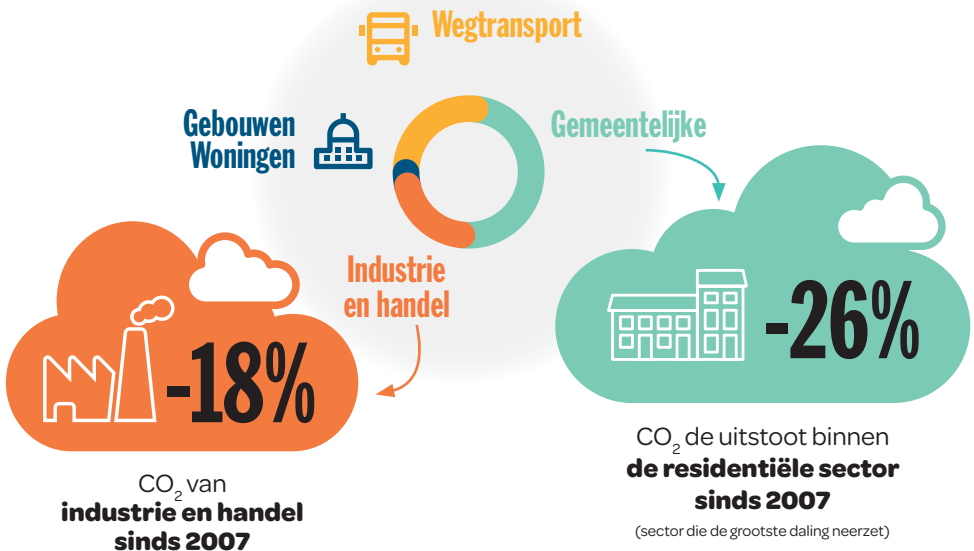

Meer zonnepanelen van 2007 tot 2018

800x
Meer vermogen

(ongeveer 4.000 kWc/jaar in 2018)

CO₂ uitstoot per sector

De balans van het gemeentebestuur

De voornaamste elementen uit de diagnose die specifiek voor het gemeentebestuur naar voren kwamen, zijn: verplaatsingen van het personeel, gebouwen, vervoer, maaltijden, IT-apparatuur en papierverbruik. **Sinds 2007 heeft het gemeentebestuur zijn uitstoot al met 20% verminderd** en het is van plan zich te blijven inzetten voor de strijd tegen de opwarming van de aarde.

**100% groene elektriciteit
sinds 2014**

-9%

**Aardgasverbruik
sinds 2007**

CO₂ uitstoot
van 2007 tot 2019 door
het gemeentebestuur

CO₂ uitstoot per sector

**van het aantal kilometer
tussen het huis en het
werk van personeel en
leraars** gebeurt met het
openbaar vervoer, met de
fiets of te voet

De volledige diagnose
staat hier:
1030.be/nl/klimaat

Laten we samen een stap verder gaan

De uitstoot verminderen blijft de belangrijkste doelstelling in de strijd tegen de opwarming van de aarde. Hoewel er al reducties werden vastgesteld, zullen de reeds geleverde inspanningen moeten worden voortgezet om tegen 2030 een vermindering van 55% te kunnen waarmaken. Dankzij de diagnose konden we bepalen op welke werkerreinen actie vereist is.

1. Energie thuis en op het werk

Technische verbeteringen (isolatie, efficiënte boilers, A+++ toestellen, enz.) en **gedragsveranderingen**: de ideale combinatie om ons verbruik te verminderen! Gedragsveranderingen leiden niet alleen tot lagere emissies, maar ook tot lagere energierekeningen.

2. Verplaatsingen

Mobiliteit in de stad betekent vandaag multimodaliteit, met voor elke verplaatsing een andere vervoerswijze:

- Voor korte verplaatsingen: te voet of met de fiets (gedeeld of privé)
 - Met fiets en metro, scooter en bus, deelauto of taxi voor langere ritten ...
- Alle combinaties zijn mogelijk!

3. Afval beperken

In 2019 verwerkte de dienst Openbare Netheid van de gemeente **4.527 ton afval** (zwerfvuil, grofvuil, openbare vuilnisbakken, enz.), wat in termen van broeikasgasemissies de op een na grootste post was op de balans van het gemeentebestuur. Het beste afval is het afval dat er niet is. Het is aan ons om de noodzaak van onze aankopen en de verpakkingen ervan in vraag te stellen.

In Brussel wordt het overgrote deel van het geproduceerde organisch voedselafval niet gesorteerd. Het belandt in de verbrandingsoven in plaats van gerecycleerd te worden. **In 2023 wordt het sorteren van bioafval verplicht in Brussel.** Maar waarom tot dan wachten?

4. Duurzaam voedsel

Ons voedsel vertegenwoordigt een derde van onze impact op het milieu! Om dit effect te beperken, moeten we onze eetgewoonten veranderen. Laten we dus minder eten, minder vet en minder vlees verbruiken. Ook onze gezondheid, onze financiën en de biodiversiteit zullen er wel bij varen! Laten we ook de voorkeur geven aan **lokale, seizoensgebonden en biologische producten.**

5. Duurzame economische overgang

Met zijn nieuwe «**shifting economie**»-strategie zet het Gewest in op het dynamisme van de economische spelers in Brussel. Die gaan de uitdaging aan van een koolstofarme economie die meer in overeenstemming is met klimaat-, milieu- en sociale doelstellingen. In Schaarbeek zien wij de overgang ook als **een economische kans en niet als een beperking.**

200 acties voor het klimaat

Het actieplan dat met de hulp van talrijke actoren werd opgesteld, bepaalt de koers en duidelijke doelstellingen op lange termijn.

• ACTIEPLAN MITIGATIE

Dit zijn acties die bedoeld zijn om de **uitstoot van broeikasgassen aan de bron te verminderen**.

Ze zijn onderverdeeld in twee categorieën:

- Acties die rechtstreeks verband **houden met het gemeentebestuur** en uitgevoerd worden door de gemeentelijke diensten (zonnepanelen op het dak van scholen, elektrificatie van het gemeentelijk wagenpark, reisbeleid personeel, milieuclausules in overheidscontracten, sensibiliseringsmiddelen voor het sorteren van afval, enz.).
- Acties die **impact hebben buiten de administratie** en ook rechtstreeks betrekking hebben op de burgers en gebruikers van het grondgebied (Gewestelijk mobiliteitsplan op lokaal niveau, oprichting van een gemeentelijk recyclage-centrum en een Adviesraad voor Duurzame Voeding, bonussen voor burgerinitiatieven, ontwikkeling van maatschappelijke energie-gemeenschappen, advies over woningrenovatie, optimalisatie van afvalsortering voor winkeliers, ontwikkeling van buurtcompost, enz.).

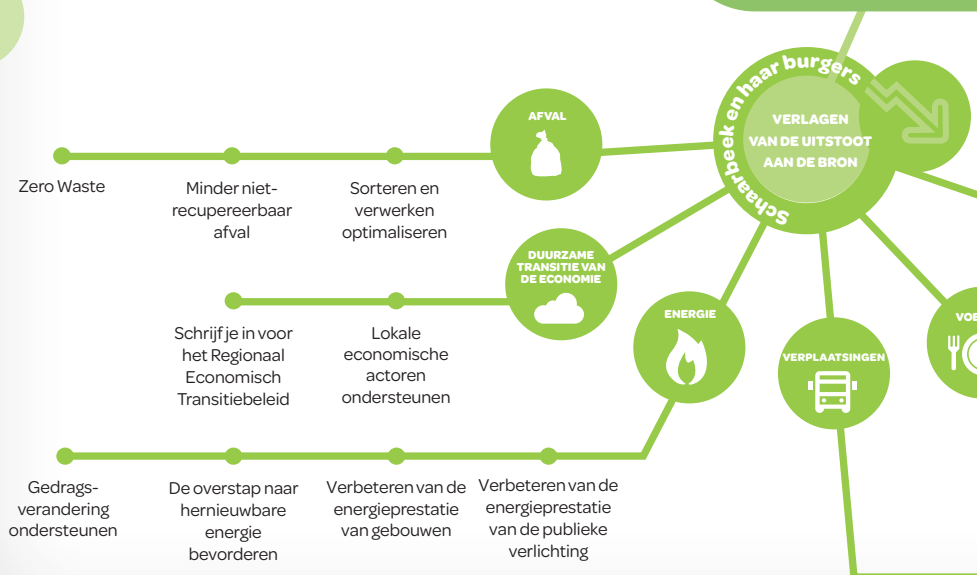
• ACTIEPLAN AANPASSING

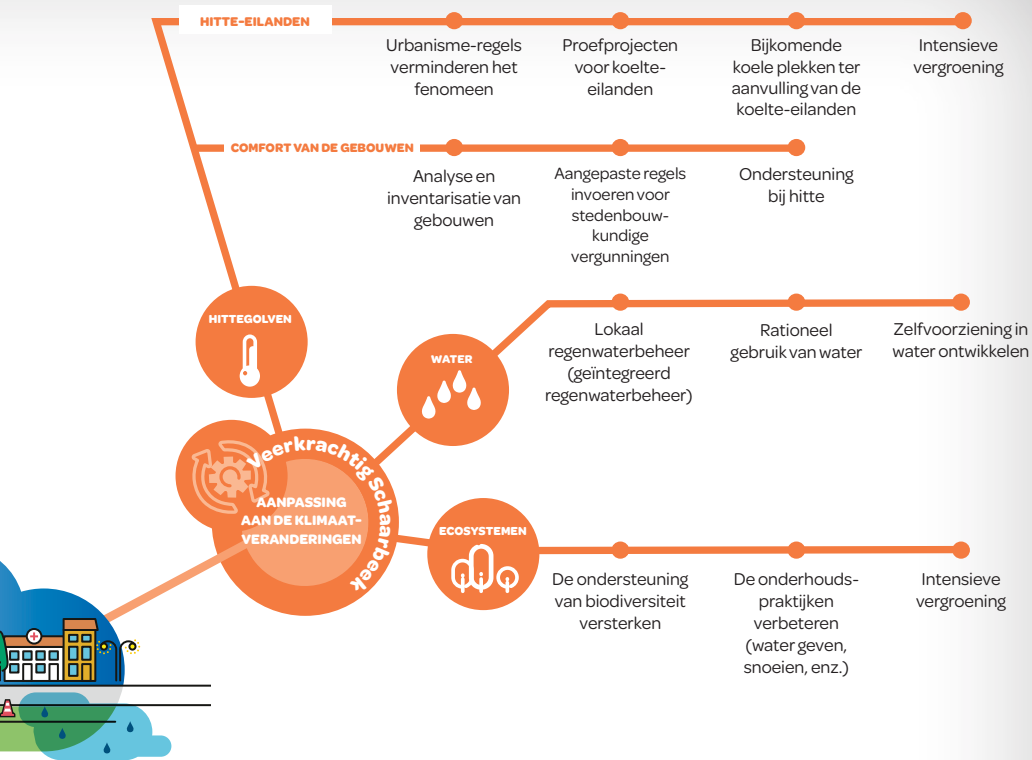
Dit zijn acties die bedoeld zijn om te **anticiperen op de gevolgen van klimaatverandering en onze infrastructuur en gewoonten dienovereenkomstig aan te passen**.

Ze betreffen zowel de administratie, het hele gemeentelijke grondgebied en haar actoren (demineralisatie van private en openbare ruimten, herbegroeiing van daken, het voorzien van koele plaatsen in periodes van hittegolven, installatie van regenwaterrecuperatie ...).

Het is moeilijk de 200 geplande acties in detail te beschrijven, maar het diagram hiernaast vat de belangrijkste thema's samen.

En nu is het aan ons!

Met het Klimaatplan wil de gemeente Schaarbeek **alle spelers op haar grondgebied op lange termijn mobiliseren.**

Burgers, handelaars, verenigingen, enz. **hebben allemaal een actieve rol te spelen in de vereiste transitie.** In dat verband zijn stimulansen en subsidies altijd belangrijker om de inwoners van Schaarbeek te mobiliseren voor het Klimaatplan.

Ontdek ze hier: www.1030.be/nl/premie-burgerprojecten

**Een project,
een premie!**

TOT

4 500 €

**OM UW PROJECT TE REALISEREN
VOOR HET KLIMAAT EN/OF
DUURZAME ONTWIKKELING**

www.1030.be/nl/premie-burgerprojecten

milieuraadgeving@1030.be

klimaatplan@1030.be

